

Liberal

ελεύθερη ενημέρωση

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΜΥΝΑ & ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ ΑΓΟΡΕΣ ΑΠΟΨΗ THINK TANKS

ΑΡΧΙΚΗ > ΑΠΟΨΗ > Τσίπρας και Ευρωπαίοι άφησαν μεταρρυθμιστική «τρύπα» στην Ελλάδα

Τσίπρας και Ευρωπαίοι άφησαν μεταρρυθμιστική «τρύπα» στην Ελλάδα

Τετάρτη 02 Οκτωβρίου 2019, 00:02

-A +A

Τα υψηλά πλεονάσματα ήταν μια συμφωνία του Τσίπρα με τους Ευρωπαίους, που μετά το κάζο του πρώτου εξαμήνου του 2015, φάνηκαν να αδιαφορούν για την μακροχρόνια ανάπτυξη στην Ελλάδα, και να επικεντρώνονται σχεδόν αποκλειστικά στην δημοσιονομική της ισορροπία, τονίζει στο liberal.gr ο Γκίκας Χαρδούβελης,

σχολιάζοντας τις πρόσφατες δηλώσεις Τόμσεν για την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ και τις Βρυξέλλες.

"Έκαναν δηλαδή μια απλή διαχείριση κόστους στην Ευρωζώνη", αναφέρει για τους Ευρωπαίους ο πρώην υπουργός Οικονομικών, προσθέτοντας ότι το αποτέλεσμα ήταν η Ελλάδα να υποστεί διπλό κτύπημα, δηλαδή και να μην κάνει μεταρρυθμίσεις στο συνταξιοδοτικό, την φορολογία στο Δημόσιο και αλλού, και να φορτωθεί με υψηλά πρωτογενή πλεονάσματα.

Ερωτηθείς για τις αλλαγές που χρειάζεται να γίνουν στο Ασφαλιστικό, επισημαίνει ότι δεν δικαιούμαστε να κλείνουμε τα μάτια στο πρόβλημα και να επικαλούμαστε ευφυολογήματα "τύπου Πινοσετ", ωστόσο αναγνωρίζει ότι η όποια λύση θα έρθει ευκολότερα σε μια οικονομία με υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης.

Όσον αφορά την ένταξη της χώρας στην ποσοτική χαλάρωση, εκτιμά ότι η ΕΚΤ δεν θα αλλάξει τους κανονισμούς της χάριν της Ελλάδας που θα πρέπει πρώτα να μπει σε επενδυτική βαθμίδα, στόχος που θα επιτευχθεί το νωρίτερο σε ενάμισι με δύο χρόνια.

Συνέντευξη στον Γιώργο Φιντικάκη

- Σχολιάστε μας καταρχήν, την πρόσφατη δήλωση του επικεφαλής του ευρωπαϊκού τμήματος του ΔΝΤ Π. Τόμσεν ότι τα υψηλά πρωτογενή πλεονάσματα τα οποία βαραίνουν σήμερα την χώρα, ήταν επιλογή ΣΥΡΙΖΑ... ώστε να αποφύγει τις μεταρρυθμίσεις...

Πράγματι, ήταν ίσως το μεγαλύτερο λάθος της οικονομικής πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ κατά την τετραετία 2015-2019. Δεν έδωσε σημασία στις επενδύσεις και την ανάπτυξη, παρά επέλεξε να κάνει μια αναδιανομή της μιζέριας. Αγνόησε την προοπτική οικοδόμησης μιας ισχυρής οικονομίας, με υψηλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας, που θα κρατούσαν τη νεολαία στη χώρα μας και λειτούργησε πολιτικάντικα.

Έτσι απέφυγε τις μεταρρυθμίσεις στο συνταξιοδοτικό, στην φορολογία, στον δημόσιο τομέα και αλλού, και συγχρόνως ξεξούμισε τη μεσαία τάξη, προσπαθώντας να ικανοποιήσει τη δική του εκλογική πελατεία, ευελπιστώντας να αλιεύσει ψήφους από τους αδύναμους.

Ήταν μια συμφωνία του Τσίπρα με τους Ευρωπαίους. Οι Ευρωπαίοι, μετά το κάζο του πρώτου εξαμήνου του 2015, φάνηκαν να αδιαφορούν για τη μακροχρόνια ανάπτυξη στην Ελλάδα και να επικεντρώνονται σχεδόν αποκλειστικά στη δημοσιονομική της ισορροπία. Έκαναν μια απλή διαχείριση κόστους στην Ευρωζώνη.

Με τη συναίνεση των Ευρωπαίων λοιπόν, ο ΣΥΡΙΖΑ μετέτρεψε τα «διαρθρωτικά» μέτρα που εισηγούνταν το ΔΝΤ σε «δημοσιονομικά». Και για να καλυφθεί πλήρως απέναντι στους Ευρωπαίους και τη στροφή τους στα δημοσιονομικά, παρέδωσε εξωφρενικά πρωτογενή υπέρ-πλεονάσματα.

Αυτό εννοεί ο κ. Τόμσεν όταν ισχυρίζεται ότι ο ΣΥΡΙΖΑ απέφυγε τις μεταρρυθμίσεις προσφέροντας στους Ευρωπαίους υψηλότερα πλεονάσματα. Ως αποτέλεσμα η Ελλάδα υπέστη διπλό κτύπημα: Και έλλειψη μεταρρυθμίσεων που θα έφερναν βιώσιμους ρυθμούς ανάπτυξης στο μέλλον, και υψηλά πρωτογενή πλεονάσματα που άμεσα οδηγούσαν σε συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας.

- Ποιο ήταν στο σκεπτικό του Ταμείου;

Για πολλά χρόνια τώρα το ΔΝΤ επιμένει ότι πρέπει, πρώτον, να διευρυνθεί η φορολογική βάση και να πληρώνουν φόρους όλοι οι Έλληνες, όχι μόνο οι μισοί, και δεύτερον να γίνουν δομικές αλλαγές στο Ασφαλιστικό. Τέτοιες στρατηγικές διαρθρωτικού χαρακτήρα που απαιτούσαν μειώσεις στις συντάξεις και στο αφορολόγητο, θα μπορούσαν να είχαν λύσει το πρόβλημα για τις επόμενες δεκαετίες. Το σκεπτικό του Ταμείου ήταν να συνδυαστούν τα παραπάνω με αναπτυξιακά κίνητρα, μειώσεις φόρων, αλλά και με παροχές προς τους αδύναμους.

Με άλλα λόγια, το Ταμείο πρότεινε παρεμβάσεις δημοσιονομικά ουδέτερες αφού οι δαπάνες θα χρηματοδοτούνταν από τους πόρους που θα είχαν νωρίτερα εξοικονομηθεί (μέσω των συντάξεων και του αφορολόγητου), προκειμένου να πάρει μπροστά η οικονομία και να έχει μια βιώσιμη προοπτική.

Αντιθέτως, ο ΣΥΡΙΖΑ επέλεξε να ακολουθήσει μια κοντόφθαλμη «φιλολαϊκή» υποτίθεται πολιτική, επιμένοντας μόνον στο σκέλος των παροχών, που τελικά έπληξε και τους αδύναμους, εκείνους δηλαδή στο όνομα των οποίων υποτίθεται ότι πολιτεύτηκε.

- Ποια ωστόσο η γνώμη σας για την αναφορά Τόμσεν ότι η Ελλάδα συνεχίζει να προσφέρει επίπεδα συντάξεων συγκρίσιμα με αυτά των πλουσιότερων ευρωπαϊκών χωρών; Το ρωτώ γιατί η συζήτηση για το Ασφαλιστικό και για τους 3 πυλώνες, βρίσκεται μπροστά μας, και κάποια στιγμή θα ανοίξει για τα καλά...

Αν συγκρίνει κάποιος τις ελληνικές συντάξεις, για παράδειγμα με τις γερμανικές, για αντίστοιχα χρόνια εργασίας, είναι προφανές ότι τουλάχιστον στο παρελθόν, ήταν φουσκωμένες.

Το μόνο βέβαιο είναι ότι το Ασφαλιστικό στην Ελλάδα δεν είναι βιώσιμο. Απουσιάζει ο 3ος πυλώνας, τον οποίο έχουν όλα τα ευρωπαϊκά κράτη, και προβλέπει ότι ένα τμήμα των εισφορών, παραμένει στον εργαζόμενο. Δηλαδή σε κάθε ασφαλισμένο αντιστοιχεί και ένας ατομικός λογαριασμός, όπου αποταμιεύονται οι εισφορές του για τη σύνταξή του, τις οποίες αποφασίζει εκείνος πώς, πού και πότε θα επενδύσει και δεν μπορεί καμία μελλοντική κυβέρνηση να τους του πάρει. Εννοείται ότι λαμβάνει και πάλι, ακριβώς όσα έχει εισφέρει, ωστόσο οι λογαριασμοί είναι πιο καθαροί, και κυρίως μπορεί να χαράξει την δική του στρατηγική.

Το γεγονός ότι στην Ελλάδα συνεχίζουμε να έχουμε μόνο διανεμητικό σύστημα, αποτελεί πανευρωπαϊκή πρωτοτυπία. Ένα σύστημα που βάσισε την επιτυχία του στην ηλικιακή πυραμίδα του δεύτερου μισού του 20ου αιώνα, όταν οι νέοι έως 20 ετών ήταν τετραπλάσιοι από τους ηλικιωμένους άνω των 60, δεν μπορεί να έχει καμία τύχη

σήμερα, όπου οι αλλαγές στην ηλικιακή σύνθεση του πληθυσμού είναι τεκτονικές σε όλο τον ανεπτυγμένο κόσμο. Οι εκτιμήσεις για το 2060 δείχνουν ότι οι άνω των 60 ετών θα είναι 2,5 φορές περισσότεροι από τους νέους.

- Εκτιμάτε ότι η κυβέρνηση θα κινηθεί με τόλμη στο θέμα των 3 πυλώνων ή τελικά η όποια λύση θα είναι χαμηλότερη των περιστάσεων;

Επειδή δεν πήραμε τα σωστά μέτρα όταν έπρεπε, σήμερα το πρόβλημα έχει διογκωθεί υπερβολικά, και θα είναι δύσκολο να καλυφθεί το μεγάλο χρηματοδοτικό κενό σημαντικού ύψους ως ποσοστό του ΑΕΠ, το οποίο και θα προκύψει από την μετάβαση, από το ένα σύστημα στο άλλο. Δημιουργείται μια "τρύπα" στο Ασφαλιστικό από την στιγμή που μέρος των εισφορών που σήμερα καταλήγουν στα Ταμεία θα παραμένει στους σημερινούς εργαζόμενους μέσω 3ου πυλώνα. Σε αυτό συνηγορούν όλες οι αναλύσεις, οι οποίες και προτείνουν διάφορους τρόπους για να καλυφθεί, όπως από την εξίσωση παλαιών και νέων συντάξεων, την αύξηση της απασχόλησης, τη μείωση των στόχων για το πρωτογενές πλεόνασμα, κ.ό.κ.

Δεδομένων όλων των παραπάνω περιορισμών, η οποιαδήποτε λύση γίνεται ευκολότερη σε μια οικονομία με υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης. Αν λοιπόν οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης έρθουν γρήγορα, η λύση του ασφαλιστικού πιθανόν να έρθει νωρίτερα. Διαφορετικά το πρόβλημα θα μας ταλανίζει.

Σε κάθε περίπτωση δεν δικαιούμαστε να κλείνουμε τα μάτια και να επικαλούμεθα ευφυολογήματα τύπου "έρχεται και στην Ελλάδα το σύστημα Πινοσέτ". Όσο θα προχωρούν οι μεταρρυθμίσεις, θα έρχονται επενδύσεις και θα ενισχύεται η ανάπτυξη, τόσο θα βελτιώνεται και η κατάσταση στο Ασφαλιστικό και η δυνατότητα μεταρρύθμισής του.

- Με αφορμή την παρουσία στην Αθήνα του Μ.Ντράγκι και τα όσα είπε χθες για τις προσπάθειες που έχουν καταβάλει χώρες όπως η Ελλάδα, πιστεύετε ότι είναι θέμα χρόνου η ένταξη της χώρας στην νέα ποσοτική χαλάρωση;

Γνωρίζετε καλά ότι προϋπόθεση ένταξης μιας χώρας στην Ποσοτική Χαλάρωση (ή QE), είναι να ανήκει στην επενδυτική βαθμίδα. Η Ελλάδα απέχει 4 σκαλοπάτια από αυτήν, και έχοντας υπόψη το παράδειγμα της Κύπρου, στην καλύτερη περίπτωση ο στόχος αναμένεται να έχει επιτευχθεί το νωρίτερο σε ενάμιση με δύο χρόνια.

Αμφιβάλλω επίσης αν η ΕΚΤ είναι διατεθειμένη να αλλάξει τους κανονισμούς της. Για κάτι τέτοιο, το ερώτημα για την ΕΚΤ είναι κατά πόσο η Ελλάδα βρίσκεται σε τέτοια οικονομική κατάσταση ώστε να χρειάζεται, πάση θυσία, ένταξη στην Ποσοτική Χαλάρωση. Εκτιμώ ότι η απάντηση θα είναι αρνητική, υπό την έννοια ότι η Ελλάδα έχει ξεφύγει από την κρίση, επομένως η χώρα δεν θα καταρρεύσει και χωρίς το QE. Συνεπώς, θεωρώ ότι η ΕΚΤ δεν θα αλλάξει για χάριν της Ελλάδας τους κανονισμούς της.

- Το βελτιωμένο κλίμα των αγορών για την Ελλάδα, η ενίσχυση της εμπιστοσύνης προς την κυβέρνηση, η πρόθεση για μεταρρυθμίσεις, η βελτίωση στην καταναλωτική εμπιστοσύνη, όλ' αυτά είναι ασφαλώς θετικά σήματα. Αρκούν τα παραπάνω για να

δούμε άμεσα ξένα και εγχώρια κεφάλαια ή οι επενδυτές θα περιμένουν πρώτα να αποδώσουν καρπούς οι μεταρρυθμίσεις;

Η σημερινή κυβέρνηση έχει ξεκινήσει πολύ δυνατά, και δεν κάνει τυχαίες κινήσεις. Το ευκαίιο θα ήταν να δούμε ρυθμό αύξησης των επενδύσεων της τάξης του 15%-20%, γεγονός που θα μεταφράζονταν σε ρυθμό ανάπτυξης 4%.

Δυστυχώς τέτοιοι ρυθμοί αύξησης των επενδύσεων, σε μια χώρα με τέτοιο ιστορικό, δεν έρχονται με το πάτημα ενός κουμπιού, όσο και να βελτιωθεί η ελληνική αξιοπιστία, όσο και να πέσουν οι αποδόσεις των ελληνικών τίτλων.

Επομένως αυτό το χρονικό κενό που θα μεσολαβήσει μέχρι τα ξένα και εγχώρια κεφάλαια να αρχίσουν να επενδύουν στην Ελλάδα, πρέπει να το καλύψουν τα μεγάλα ιδιωτικά έργα, όπως το Ελληνικό, η δρομολογημένη επέκταση στο αεροδρόμιο "Ελευθέριος Βενιζέλος", κ.ό.κ. Υπάρχουν πολλά τέτοια έργα εν υπνώσει, ικανά να καλύψουν το κενό, μέχρι να πάρουν μπροστά οι ξένες και οι εγχώριες επενδύσεις.

Την κινητικότητα γύρω από τα μεγάλα έργα επιβεβαιώνει και ο τραπεζικός δανεισμός προς τις επιχειρήσεις που έχει ανεβάσει ταχύτητα για πρώτη φορά από το 2010. Τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος σχετικά με τις χορηγήσεις κυρίως προς τις μεγάλες επιχειρήσεις, δείχνουν ότι φέτος, για πρώτη φορά εδώ και εννέα χρόνια, ο ρυθμός πιστωτικής επέκτασης είναι θετικός.

Γενικά, είμαι σχετικά αισιόδοξος και πιστεύω πως είναι εφικτό να κάνουμε την έκπληξη. Αυτό σε αντιδιαστολή με τους επικεφαλής οικονομολόγους των μεγάλων ξένων και εγχώριων τραπεζών προβλέπουν για την Ελλάδα ρυθμούς ανάπτυξης το πολύ 2- 2,5% για τα επόμενα δύο-τρία χρόνια. Είναι όλοι συντηρητικοί επειδή κοιτάζουν το πρόσφατο παρελθόν και το "track record" της χώρας. Η έκπληξη χρειάζεται, επομένως, αλλαγή σελίδας. Χρειάζεται την πολιτική του ελατηρίου, που είχε διαφημιστεί στην εποχή του ΣΥΡΙΖΑ, χωρίς ποτέ αυτό να εκτιναχθεί.

- Σας ανησυχεί το ενδεχόμενο όσο περνά ο καιρός, να πυκνώσουν οι αντιδράσεις για τις μεταρρυθμίσεις και τις αλλαγές που δρομολογεί η κυβέρνηση, και αυτό να επηρεάσει την εφαρμογή τους;

Όχι, δεν με ανησυχεί καθόλου. Οι αντιδράσεις είναι πολύ ισχνές. Δεν θεωρώ ότι αντιπροσωπεύουν πολιτικό κόστος για την κυβέρνηση, ειδικά σε αυτή την φάση, δηλαδή την αρχή της τετραετίας της.